

QUAN ĐIỂM XÂY DỰNG ĐẢNG VĂN MINH TRONG VĂN KIỆN ĐẠI HỘI XIV CỦA ĐẢNG

★ PGS, TS ĐINH NGỌC GIANG

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

★ TS NGUYỄN THỊ THẢO

Học viện Chính trị khu vực II

● **Tóm tắt:** Xây dựng, chỉnh đốn Đảng là vấn đề mang tính quy luật trong quá trình phát triển, quyết định vị thế, vai trò, năng lực lãnh đạo của Đảng. Từ khi ra đời đến nay, Đảng Cộng sản Việt Nam không ngừng xây dựng, bổ sung, hoàn thiện lý luận về xây dựng Đảng, đồng thời thực hiện nhiều giải pháp xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Đại hội XIV đã đưa ra quan điểm cụ thể hơn về xây dựng Đảng văn minh. Đây là bước tiến trong tư duy, đáp ứng yêu cầu của công tác xây dựng Đảng trong kỷ nguyên phát triển mới của dân tộc.

● **Từ khóa:** Đảng văn minh; xây dựng Đảng; Đại hội lần thứ XIV.

Viewpoints on building a civilized Party in the Documents of the 14th National Party Congress

● **Abstract:** Building and rectifying the Party is a matter driven by objective rules in the development process, determining the status, role, and leadership capacity of the Party. Since its inception, the Communist Party of Vietnam has continuously built, supplemented, and perfected the ideology of Party building, while implementing many solutions for Party building and rectification. The 14th National Party Congress offered more specific viewpoints on building a civilized Party. This is a step forward in thinking, meeting the requirements of Party building work in the nation's new era of development.

● **Keywords:** civilized Party; Party building; 14th National Party Congress.

1. Mở đầu

Đại hội XIV của Đảng đánh dấu bước phát triển mới trong quan điểm về xây dựng Đảng với mục tiêu xây dựng Đảng thật sự “là đạo đức, là văn minh”. Đây không chỉ là sự kế thừa tư tưởng Hồ Chí Minh và nhất quán các quan điểm của Đảng qua các kỳ đại hội, mà

còn thể hiện bước phát triển mới trong nhận thức về Đảng cầm quyền hiện đại, liêm chính, gần dân, trọng dân và vì dân. Xây dựng Đảng văn minh không chỉ là yêu cầu về đạo đức trong Đảng, mà còn là đòi hỏi về văn hóa lãnh đạo, năng lực cầm quyền, hiện đại hóa phương thức lãnh đạo của Đảng và trách nhiệm phục

vụ nhân dân. Nghiên cứu quan điểm xây dựng Đảng văn minh tại Đại hội XIV góp phần làm rõ nội hàm, giá trị và định hướng hiện thực hóa mục tiêu xây dựng Đảng trong kỷ nguyên mới. Bài viết tập trung phân tích những điểm mới trong nhận thức lý luận của Đảng về xây dựng Đảng văn minh, đồng thời gợi mở một số giải pháp nhằm hiện thực hóa mục tiêu xây dựng Đảng thật sự “là đạo đức, là văn minh” trong giai đoạn hiện nay.

2. Nội dung

2.1. Sự phát triển quan điểm về xây dựng Đảng văn minh tại Đại hội XIV của Đảng

Trong Bài nói chuyện tại Lễ kỷ niệm 30 năm thành lập Đảng (5-01-1960), trên cơ sở tổng kết 30 năm trưởng thành và lãnh đạo cách mạng, Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định “Đảng ta là đạo đức, là văn minh. Là thống nhất, độc lập, là hòa bình ấm no” (Hồ Chí Minh, 2011, tr.403). Lời khẳng định của Chủ tịch Hồ Chí Minh vừa thể hiện niềm tự hào, vừa là lời căn dặn về mục tiêu phấn đấu của Đảng. Thấm nhuần lời dạy của Người, Đảng luôn chú trọng công tác xây dựng Đảng với những bước phát triển tư duy lý luận qua từng kỳ đại hội. Trong thời kỳ đổi mới, luận điểm “Đảng ta là đạo đức, là văn minh” được đề cập trong bài phát biểu của Tổng Bí thư Lê Khả Phiêu tại Lễ bế mạc Hội nghị lần thứ sáu (lần 2) Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa VIII), trong đó nhấn mạnh “Đảng ta là đạo đức, là văn minh. Tự phê bình và phê bình và kiên quyết sửa chữa khuyết điểm, thực hiện

dân chủ là một truyền thống tốt đẹp của Đảng ta” (ĐCSVN, 2015, tr.84).

Trải qua các kỳ đại hội, lý luận về Đảng văn minh từng bước được phát triển gắn liền với xây dựng Đảng về đạo đức. Tại Đại hội XII, lần đầu tiên, xây dựng Đảng về đạo đức được bổ sung vào nội dung xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Đến Đại hội XIII, nội dung này tiếp tục được nhấn mạnh với yêu cầu “Nghiên cứu, bổ sung, hoàn thiện các giá trị đạo đức cách mạng theo tinh thần “Đảng ta là đạo đức, là văn minh” để phù hợp với điều kiện mới và truyền

thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc” (ĐCSVN, 2021, tr.184). Đại hội XIII xác định giá trị đạo đức làm nền tảng, từ đó đề ra các biện pháp để thực hiện, như: xây dựng và thực hành chuẩn mực đạo đức cách mạng trong cán bộ, đảng viên; nâng cao ý thức, trách nhiệm tự giác tu

dưỡng, rèn luyện đạo đức, ngăn chặn, đẩy lùi các biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Như vậy, nội hàm Đảng văn minh được đề cập tại Đại hội XIII chủ yếu là định hướng cho xây dựng Đảng về đạo đức và được tiếp cận ở góc độ tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng của cán bộ, đảng viên, lấy chuẩn mực đạo đức làm thước đo để tự soi, tự sửa, từ đó nâng cao uy tín, năng lực lãnh đạo, cầm quyền của Đảng. Điều này được Đại hội XIV tổng kết: “Đại hội XII đã xác định xây dựng Đảng về đạo đức là một nội dung cơ bản của xây dựng Đảng và nội dung này tiếp tục được đề cao, nhấn mạnh tại Đại hội XIII” (ĐCSVN, 2026b, tr.92).

Trong Văn kiện Đại hội XIV, Đảng văn minh không chỉ là một phẩm chất giá trị hay một trạng thái phát triển mà là khái niệm tổng hợp, phản ánh trình độ phát triển của Đảng cầm quyền. Đảng văn minh thể hiện ở việc lấy đạo đức cách mạng làm nền tảng, kiên định mục tiêu lý tưởng, giữ vững bản chất cách mạng khoa học.

Trong Văn kiện Đại hội XIV, Đảng văn minh không chỉ là một phẩm chất giá trị hay một trạng thái phát triển mà là khái niệm tổng hợp, phản ánh trình độ phát triển của Đảng cầm quyền. Đảng văn minh thể hiện ở việc lấy đạo đức cách mạng làm nền tảng, kiên định mục tiêu lý tưởng, giữ vững bản chất khoa học và cách mạng. Đảng văn minh còn phản ánh trình độ phát triển của đảng cầm quyền, luôn tự đổi mới, chỉnh đốn, tiếp thu các giá trị tiên bộ của thời đại để nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền. Đảng văn minh là định hướng xây dựng một đảng cầm quyền hiện đại, lãnh đạo bằng Cương lĩnh, đường lối đúng đắn, bằng nêu gương, kỷ luật, pháp luật, bằng kiểm soát quyền lực, trách nhiệm giải trình và phong cách phục vụ nhân dân.

Tại Đại hội XIV của Đảng, tư duy lý luận về xây dựng Đảng văn minh có bước phát triển mới. Mặc dù cụm từ “là đạo đức, là văn minh” chỉ xuất hiện 5 lần trong Văn kiện, nhưng có ý nghĩa chiến lược sâu sắc, là kim chỉ nam cho công tác xây dựng Đảng trong kỷ nguyên phát triển mới. Đảng khẳng định mục tiêu, định hướng xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh toàn diện: “Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn, tự đổi mới để Đảng ta thật sự “là đạo đức, là văn minh”, nâng tầm và nâng cao hiệu lực, hiệu quả lãnh đạo, cầm quyền và sức chiến đấu của Đảng” (ĐCSVN, 2026a, tr.130). Đồng thời, Đảng đề ra nhiệm vụ “Nghiên cứu, tiếp tục hoàn thiện lý luận xây dựng Đảng về đạo đức, để Đảng ta thật sự “là đạo đức, là văn minh” trong tình hình mới” (ĐCSVN, 2026a, tr.392). Đây là một trong những nhiệm vụ quan trọng về tiếp tục đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong sạch, vững mạnh toàn diện; nâng cao hiệu lực, hiệu quả lãnh đạo, cầm quyền của Đảng giai đoạn 2026 - 2030, tầm

nhìn đến 2045. Quan điểm xây dựng Đảng văn minh tại Đại hội XIV thể hiện bước phát triển tư duy lý luận về xây dựng Đảng với những nội dung sau:

Một là, xác lập mục tiêu xây dựng Đảng thật sự “là đạo đức, là văn minh”. Đại hội XIV đề ra mục tiêu “tăng cường xây dựng, chỉnh đốn, tự đổi mới để Đảng ta thật sự là đạo đức, là văn minh” (ĐCSVN, 2026a, tr.130). Đại hội XIII xác định xây dựng Đảng về đạo đức là một bộ phận cấu thành nội dung xây dựng Đảng và nhấn mạnh các biện pháp xây dựng Đảng về đạo đức, đến Đại hội XIV, Đảng xác lập rõ mục tiêu xây dựng Đảng để Đảng ta “là đạo đức, là văn minh”. Điều này thể hiện sự phát triển tư duy lý luận của Đảng về công tác xây dựng Đảng. Đảng Cộng sản Việt Nam là đảng cầm quyền, đạo đức của Đảng là gốc, là nền tảng để xây dựng Đảng, văn minh của Đảng là tiên phong, tiên bộ, hiện đại để thực hiện hệ mục tiêu chủ nghĩa xã hội: dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

Hai là, mở rộng nội hàm xây dựng Đảng gắn với văn hóa lãnh đạo, cầm quyền. Tại Đại hội XIII, xây dựng Đảng tập trung vào các mặt: chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ; trong đó trọng tâm nhấn mạnh xây dựng và hoàn thiện chuẩn mực đạo đức; phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên. Đến Đại hội XIV, nội hàm xây dựng Đảng được mở rộng. Ngay sau mệnh đề “Đảng ta thật sự là đạo đức, là văn minh”, Đảng đề ra yêu cầu “Đổi mới công tác tuyên giáo, dân vận, thắt chặt hơn nữa mối quan hệ mật thiết giữa Đảng với Nhân dân, dựa vào Nhân dân để xây dựng Đảng và hệ thống chính trị. Bảo đảm hoạt động của các cơ quan, tổ chức trong hệ thống chính trị hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả, nâng cao chất lượng phục vụ Nhân

dân” (ĐCSVN, 2026b, tr.383). Đồng thời, Chương trình hành động của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIV xác định nhiệm vụ “Hoàn thiện chuẩn mực đạo đức cách mạng, đạo đức nghề nghiệp, đạo đức công vụ, đề cao trách nhiệm nêu gương và ý thức, trách nhiệm phụng sự Tổ quốc, phục vụ Nhân dân...” (ĐCSVN, 2026a, tr.254). Điều này cho thấy, tại Đại hội XIV, xây dựng Đảng văn minh không chỉ dừng ở yêu cầu tự giác tu dưỡng, rèn luyện đạo đức của đội ngũ cán bộ, đảng viên, mà được mở rộng sang văn hóa cầm quyền, lãnh đạo hiện đại, sử dụng quyền lực liêm chính, phục vụ nhân dân hiệu quả.

Ba là, thể chế hóa quan điểm xây dựng Đảng văn minh. Đây là bước phát triển quan trọng về xây dựng Đảng trong Văn kiện Đại hội XIV. Ở Đại hội XIII, xây dựng Đảng về đạo đức chủ yếu được nhấn mạnh là một phương hướng lớn, đến Đại hội XIV, nội dung này được đưa vào Chương trình hành động gắn với nhiệm vụ của từng chủ thể. Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội xác định: “Tiếp tục hoàn thiện lý luận xây dựng Đảng về đạo đức, xây dựng Đảng thật sự “là đạo đức, là văn minh” trong tình hình mới” (ĐCSVN, 2026a, tr.253). Đây là điểm rất mới cho thấy “Đảng là đạo đức, là văn minh” không chỉ là một chuẩn mực giá trị hay một mệnh đề chính trị mang tính định hướng, mà trở thành đối tượng nghiên cứu lý luận, nội dung cụ thể hóa và nhiệm vụ tổ chức thực hiện trong cả nhiệm kỳ. Đại hội XIV yêu cầu: “Nêu gương phải thực sự trở thành một nội dung quan trọng trong phương thức lãnh đạo của Đảng” (ĐCSVN, 2026a, tr.418). Như vậy, Đại hội XIV đã đưa quan điểm xây dựng Đảng văn minh từ bình diện nhận thức sang bình diện thể chế hóa.

Bốn là, đề cao mối quan hệ giữa Đảng với nhân dân như một tiêu chí đánh giá Đảng văn minh. Văn kiện Đại hội XIV khẳng định “Đảng gắn bó mật thiết với Nhân dân, phục vụ Nhân dân, chịu sự giám sát của Nhân dân, chịu trách nhiệm trước Nhân dân về những quyết định của mình; tôn trọng và phát huy quyền làm chủ của Nhân dân, dựa vào Nhân dân để xây dựng Đảng” (ĐCSVN, 2026b, tr.90). Trong Diễn văn bế mạc Đại hội, Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định Đại hội lấy “hiệu quả phục vụ Nhân dân là thước đo năng lực lãnh đạo, uy tín và danh dự của từng đồng chí Ủy viên Trung ương Đảng khóa XIV” (ĐCSVN, 2026b, tr.392); đồng thời, nhấn mạnh yêu cầu “phải tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện; nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền, sức chiến đấu của Đảng; xây dựng, đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện đội ngũ cán bộ đủ đức, đủ sức, đủ tài; quán triệt sâu sắc quan điểm “Dân là gốc”, giữ vững và tăng cường mối quan hệ máu thịt giữa Đảng với Nhân dân, lấy hạnh phúc và sự hài lòng của Nhân dân làm thước đo hiệu quả công tác của các tổ chức đảng và cả hệ thống chính trị” (ĐCSVN, 2026b, tr.399). Đây là bước phát triển sâu sắc khi yêu cầu xây dựng Đảng văn minh dựa trên tiêu chí *phục vụ nhân dân, vì hạnh phúc, sự hài lòng và niềm tin của nhân dân*. Như vậy, xây dựng Đảng văn minh đã phát triển từ chuẩn mực đạo đức trong Đảng sang chuẩn mực văn minh của một đảng cầm quyền, gắn với trách nhiệm đối với Nhân dân và xã hội.

Năm là, gắn xây dựng Đảng văn minh với đổi mới phương thức lãnh đạo, cầm quyền của Đảng. Tại Đại hội XIII, xây dựng Đảng được đặt trong chính thể nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền, sức chiến đấu của Đảng. Sang Đại

hội XIV, nội dung này được phát triển theo hướng hiện đại hóa phương thức lãnh đạo, cầm quyền. Đại hội XIV nêu rõ: “Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo, cầm quyền của Đảng trong giai đoạn mới” (ĐCSVN, 2026b, tr.384), đồng thời, xác định nhiệm vụ trọng tâm “Tiếp tục đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện; đổi mới đồng bộ phương thức và nâng cao năng lực tự đổi mới, tự hoàn thiện để tăng cường hiệu lực, hiệu quả lãnh đạo, cầm quyền của Đảng... Triển khai hoạt động có hiệu quả tổ chức bộ máy hệ thống chính trị theo mô hình mới, bảo đảm vận hành đồng bộ, thông suốt...” (ĐCSVN, 2026b, tr.384-385).

Đảng văn minh không chỉ là phẩm chất đạo đức hay phong cách, tác phong của cán bộ, đảng viên mà được tiếp cận ở tầm vĩ mô - toàn bộ hoạt động của Đảng cầm quyền. Đảng văn minh là Đảng có phương thức lãnh đạo khoa học, hiện đại, tổ chức bộ máy tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả, cơ chế kiểm soát quyền lực, phòng chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực chặt chẽ, hiệu quả thể chế hóa chủ trương, đường lối của Đảng thành chính sách, pháp luật của Nhà nước để phục vụ nhân dân.

Đặc biệt, trong bối cảnh chuyển đổi số, trình độ dân trí ngày càng cao, đặt ra yêu cầu cao về nâng cao năng lực lãnh đạo, quản trị quốc gia, quản trị địa phương đối với Đảng và hệ thống chính trị. Đại hội chú trọng xây dựng Đảng có văn hóa cầm quyền, có năng lực kiến tạo phát triển, có hiệu quả tổ chức thực hiện và khả năng tự đổi mới để đáp ứng yêu cầu trong kỷ nguyên phát triển mới. Vì vậy, Đảng phải nâng cao trí tuệ, đạo đức, phát huy dân chủ, đổi mới sáng tạo, tiên phong gương mẫu để Đảng ngày càng văn minh và phục vụ nhân dân hiệu quả.

Quan điểm xây dựng Đảng văn minh trong Văn kiện Đại hội XIV không chỉ là bước phát triển trong tư duy về xây dựng Đảng từ các nhiệm kỳ Đại hội trước, mà còn thể hiện rõ sự quyết tâm của Đảng trong việc nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền cũng như mục tiêu phát triển của Đảng đáp ứng yêu cầu của kỷ nguyên phát triển mới.

2.2. Giải pháp xây dựng Đảng văn minh theo tinh thần Đại hội XIV

Đại hội XIV xác định xây dựng Đảng văn minh vừa là mục tiêu, vừa là nhiệm vụ quan trọng trong công tác xây dựng Đảng. Bước phát triển mới về xây dựng Đảng văn minh trong Văn kiện Đại hội XIV gợi mở một số giải pháp để thực hiện mục tiêu xây dựng Đảng trong kỷ nguyên mới.

Một là, tiếp tục nghiên cứu, hoàn thiện lý luận xây dựng Đảng để Đảng thật sự “là đạo đức, là văn minh”

Đây là giải pháp mang tầm vĩ mô gắn với thẩm quyền, trách nhiệm của các cơ quan lãnh đạo của Đảng, như: Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư và các cơ quan chuyên trách, tham mưu giúp việc, trực tiếp là Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, Ban Tổ chức Trung ương, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Hội đồng Lý luận Trung ương. Đại hội XIV xác định “Tiếp tục hoàn thiện lý luận xây dựng Đảng về đạo đức, xây dựng Đảng thật sự “là đạo đức, là văn minh” trong tình hình mới” là một trong những nhiệm vụ quan trọng giai đoạn 2026 - 2030, tầm nhìn đến 2045 do Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh chủ trì và phối hợp với Ban Tổ chức Trung ương và các cơ quan liên quan. Theo đó, các chủ thể cần làm rõ nội hàm, tiêu chí, biểu hiện của Đảng văn minh; xác định

nội dung, phương thức xây dựng Đảng văn minh, qua đó tạo cơ sở thống nhất cho việc chỉ đạo trong toàn Đảng, đồng thời cung cấp cơ sở nền tảng để thể chế hóa các nội dung công tác xây dựng Đảng.

Hai là, tăng cường xây dựng Đảng về đạo đức, thực hành chuẩn mực đạo đức cách mạng và thực hiện tốt trách nhiệm nêu gương

Đại hội XIV nhấn mạnh “Nêu cao tinh thần tự giác tu dưỡng, rèn luyện đạo đức của cán bộ, đảng viên... Nêu gương phải thực sự trở thành một nội dung quan trọng trong phương thức lãnh đạo của Đảng” (ĐCSVN, 2026b, tr.283). Chương trình hành động của Ban Chấp hành Trung ương Đảng xác định nhiệm vụ “Hoàn thiện chuẩn mực đạo đức cách mạng, đạo đức nghề nghiệp, đạo đức công vụ, đề cao trách nhiệm nêu gương và ý thức, trách nhiệm phụng sự Tổ quốc, phục vụ Nhân dân...” (ĐCSVN, 2026a, tr.254). Theo đó, các cấp ủy, tổ chức đảng và người đứng đầu là chủ thể chịu trách nhiệm trực tiếp tổ chức quán triệt, cụ thể hóa thành chuẩn mực, quy tắc, trách nhiệm nêu gương trong hoạt động công vụ và xây dựng tiêu chí đánh giá cán bộ trong từng đơn vị. Ủy ban kiểm tra các cấp và các cơ quan liên quan thường xuyên kiểm tra, giám sát, xử lý kịp thời những trường hợp suy thoái, vi phạm quy định về trách nhiệm nêu gương.

Ba là, phát huy quyền và trách nhiệm của nhân dân, dựa vào nhân dân để xây dựng Đảng

Đảng Cộng sản Việt Nam cầm quyền, lãnh đạo Nhà nước và xã hội thực hiện mục tiêu, nhiệm vụ phát triển đất nước đi lên chủ nghĩa xã hội. Để hiện thực hóa mục tiêu, Đảng phải văn minh, tiến bộ, không chỉ phục vụ nhân dân mà còn phát huy quyền và trách nhiệm của nhân dân, dựa vào nhân dân để xây dựng Đảng văn minh. Vì vậy, các cấp ủy, tổ chức đảng là

chủ thể lãnh đạo phát huy quyền và trách nhiệm của nhân dân trong xây dựng Đảng; Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội là chủ thể giám sát, phản biện xã hội; các cơ quan nhà nước thể chế hóa và bảo đảm điều kiện để nhân dân tham gia xây dựng Đảng.

Vì vậy, cấp ủy và tổ chức đảng có trách nhiệm công khai, đối thoại, lắng nghe nhân dân; tiếp nhận và xử lý phản ánh, kiến nghị của nhân dân, nhất là những ý kiến liên quan trực tiếp đến cán bộ, đảng viên. Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội nâng cao hiệu quả giám sát việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống và thực thi công vụ của cán bộ, công chức, đảng viên. Nhà nước có trách nhiệm hoàn thiện cơ chế pháp lý bảo đảm quyền làm chủ, quyền phản biện, quyền giám sát của nhân dân.

Bốn là, tăng cường kiểm soát quyền lực, xây dựng văn hóa liêm chính trong Đảng và hệ thống chính trị

Đảng văn minh không chỉ thể hiện ở mục tiêu, lý tưởng của Đảng mà còn thể hiện ở việc thực thi quyền lực đúng nguyên tắc và được kiểm soát chặt chẽ bằng cơ chế. Xây dựng Đảng văn minh không chỉ dừng ở yêu cầu tu dưỡng đạo đức hay nâng cao ý thức, trách nhiệm của cán bộ, đảng viên, mà phải được bảo đảm bằng những thiết chế kiểm soát quyền lực chặt chẽ, minh bạch và khả thi. Vì vậy, cần tiếp tục hoàn thiện thể chế kiểm soát quyền lực trong Đảng và hệ thống chính trị; đồng thời hoàn thiện các quy định về công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình, kiểm soát tài sản, thu nhập của người có chức vụ, quyền hạn, cũng như trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan, đơn vị và người đứng đầu.

Bên cạnh đó, xây dựng văn hóa liêm chính trong Đảng và hệ thống chính trị, không chỉ thông qua giáo dục đạo đức cách mạng nói

chung, mà bằng những chương trình chuyên sâu, chuyên đề; cụ thể hóa và thực hiện Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội XIV “Xây dựng Chương trình quốc gia về giáo dục liêm chính” (ĐCSVN, 2026a, tr.276).

Năm là, tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo, cầm quyền của Đảng gắn với hoàn thiện tổ chức bộ máy và xây dựng đội ngũ cán bộ có đức, có tài, ngang tầm nhiệm vụ

Tiêu chí quan trọng để đánh giá Đảng văn minh là ở năng lực lãnh đạo, cầm quyền hiện đại, khoa học, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả. Đại hội XIV nhấn mạnh yêu cầu: “Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo, cầm quyền của Đảng trong giai đoạn mới” (ĐCSVN, 2026b, tr.384); đồng thời, xác định nhiệm vụ trọng tâm là “đổi mới đồng bộ phương thức và nâng cao năng lực tự đổi mới, tự hoàn thiện để tăng

cường hiệu lực, hiệu quả lãnh đạo, cầm quyền của Đảng đối với Nhà nước và xã hội, nhất là xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa” (ĐCSVN, 2026b, tr.384), “triển khai hoạt động có hiệu quả tổ chức bộ máy hệ thống chính trị theo mô hình mới, bảo đảm vận hành đồng bộ, thông suốt” (ĐCSVN, 2026b, tr.384-385) và “xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp thật sự có đức, có tài, không ngừng tự đổi mới, ngang tầm nhiệm vụ” (ĐCSVN, 2026b, tr.385).

Như vậy, đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng gắn với sắp xếp tinh gọn bộ máy và xây

dựng đội ngũ cán bộ, công chức là một giải pháp quan trọng để hiện thực hóa mục tiêu xây dựng Đảng là đạo đức, là văn minh. Vì vậy, cần tập trung thực hiện một số nội dung chủ yếu sau:

(i) Đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng đối với hệ thống chính trị theo hướng phân định rõ chức năng, nhiệm vụ của từng tổ chức, thẩm quyền, trách nhiệm của từng cá nhân.

(ii) Tiếp tục hoàn thiện mô hình tổng thể của hệ thống chính trị theo hướng tinh gọn, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả, bảo đảm sự đồng bộ, liên thông giữa các quy định của Đảng và pháp luật của Nhà nước về tổ chức bộ máy và biên chế. Đồng thời, hoàn thiện quy định về chức năng, nhiệm vụ, phân cấp, phân quyền cho từng cơ quan, địa phương, đơn vị.

(iii) Đổi mới công tác cán bộ theo hướng bảo đảm khách quan, dân chủ hiệu quả, xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp của hệ thống chính trị, nhất là cán bộ cấp chiến lược và cấp cơ sở, thật sự tiêu biểu, có tư duy, năng lực quản trị tiên tiến, phù hợp với mô hình tổ chức mới và yêu cầu phát triển bứt phá của đất nước (ĐCSVN, 2026b, tr.388-389). Hoàn thiện cơ chế đánh giá cán bộ dựa trên sản phẩm, hiệu quả công việc và uy tín trong Nhân dân; trọng dụng cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung; đồng thời kiên quyết sàng lọc những cán bộ thiếu phẩm

Tiêu chí quan trọng để đánh giá Đảng văn minh là ở năng lực lãnh đạo, cầm quyền hiện đại, khoa học, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả. Đại hội XIV nhấn mạnh yêu cầu: “Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo, cầm quyền của Đảng trong giai đoạn mới”; đồng thời, xác định nhiệm vụ trọng tâm là “đổi mới đồng bộ phương thức và nâng cao năng lực tự đổi mới, tự hoàn thiện để tăng cường hiệu lực, hiệu quả lãnh đạo, cầm quyền của Đảng đối với Nhà nước và xã hội, nhất là xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa”.

chất, năng lực yếu kém, né tránh trách nhiệm, không đáp ứng yêu cầu của giai đoạn mới.

(iv) Đẩy mạnh cải cách hành chính, chuyển đổi số trong Đảng và ứng dụng mạnh mẽ khoa học, công nghệ vào quản trị Đảng. Chương trình hành động của Đại hội XIV đã giao nhiệm vụ “xây dựng, triển khai kế hoạch tổng thể về đẩy mạnh cải cách hành chính, tạo bước đột phá đi đầu về chuyển đổi số trong Đảng” (ĐCSVN, 2026a, tr.280).

Đây là giải pháp rất quan trọng để phương thức lãnh đạo, cầm quyền của Đảng ngày càng khoa học, minh bạch, kịp thời, chính xác, giảm tầng nấc trung gian, nâng cao hiệu quả chỉ đạo, điều hành và giám sát thực hiện. Trong điều kiện phát triển mới, một đảng văn minh phải là một đảng biết dựa vào tri thức, dữ liệu, công nghệ và đổi mới sáng tạo để nâng cao chất lượng quyết sách và năng lực tổ chức thực hiện.

3. Kết luận

Đại hội XIV của Đảng đã phát triển quan điểm xây dựng Đảng từ chỗ coi trọng phẩm chất đạo đức của cán bộ, đảng viên sang xây dựng Đảng cầm quyền có văn hóa, có phương thức lãnh đạo khoa học, hiện đại, có cơ chế kiểm soát quyền lực, có năng lực tổ chức thực hiện hiệu quả và phục vụ nhân dân ngày càng tốt hơn. Đại hội XIV đánh dấu bước chuyển quan trọng từ việc tập trung xây dựng và hoàn thiện các chuẩn mực đạo đức cách mạng sang hoàn thiện hệ thống lý luận gắn liền với năng lực cầm quyền, trí tuệ và sứ mệnh của Đảng trong kỷ nguyên phát triển mới, thể hiện tính chiến lược và hành động quyết liệt.

Đảng văn minh là Đảng giữ vững bản chất khoa học và cách mạng, có trình độ phát triển cao về tổ chức, văn hóa, phương thức lãnh đạo, cầm quyền, thể hiện sự tiên phong về mục tiêu, lý tưởng, bản lĩnh chính trị, đạo đức

cách mạng, liêm chính, nêu gương của cán bộ, đảng viên. Xây dựng Đảng văn minh không tách rời xây dựng Đảng về đạo đức nhưng thể hiện ở trình độ cao hơn của xây dựng Đảng về đạo đức.

Từ Đại hội XIII đến Đại hội XIV, quan điểm về xây dựng Đảng đã phát triển rõ nét: từ đề cao xây dựng Đảng về đạo đức sang xác lập mục tiêu xây dựng Đảng thật sự “là đạo đức, là văn minh”; từ nhấn mạnh tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất sang xây dựng văn hóa cầm quyền, văn hóa trách nhiệm, văn hóa phục vụ nhân dân; từ định hướng giá trị sang nhiệm vụ lý luận và chương trình hành động cụ thể; từ chỉnh đốn nội bộ sang xây dựng một đảng cầm quyền hiện đại, liêm chính, gần dân, trọng dân, vì dân và chịu sự giám sát của nhân dân □

Ngày nhận: 29/3/2026;

Ngày bình duyệt: 13/4/2026;

Ngày quyết định đăng: 20/5/2026.

Email tác giả: gianghvt@gmail.com

Tài liệu tham khảo:

ĐCSVN (2015). *Văn kiện Đảng toàn tập (Tập 58)*. Nxb Chính trị quốc gia Sự thật.

ĐCSVN (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII (Tập I)*. Nxb Chính trị quốc gia Sự thật.

ĐCSVN (2026a). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV (Tập I)*. Nxb Chính trị quốc gia Sự thật.

ĐCSVN (2026b). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV (Tập II)*. Nxb Chính trị quốc gia Sự thật.

Hồ Chí Minh (2011). *Toàn tập (Tập 12)*. Nxb Chính trị quốc gia.